

FINANSĒJUMA AVOTI KLIMATA UN ENERĢĒTIKAS POLITIKAS ĪSTENOŠANAI UZŅĒMUMOS

KLIMATA UN ENERĢĒTIKAS MINISTRIJA

RĪGA | 03.10.2024.

VIRZĪBA UZ KLIMATNEITRALITĀTI

MĒRĶI 2030

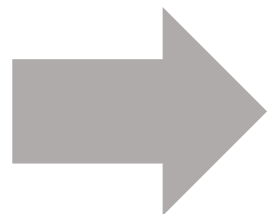

Klimata un enerģētikas
ministrija

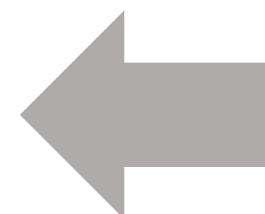

AER MĒRĶA ĪPATSVARS
GALAPATĒRINĀ

F_{FF55} 58-62%

SEG SAMAZINĀJUMA
MĒRĶI

ENERGOEFEKTIVITĀTES
KUM.IETAUPIJUMU MĒRĶIS

F_{FF55} 26.3 TWh

ETS EMISIJAS
(NAV DV MĒRĶU)

P_{FF55} -62%
PRET 1995. G.

NE-ETS* EMISIJAS
(DV MĒRĶI, BET NOZARU DALĪJUMU
IZVĒLAS DV)

P_{FF55} -17%
PRET 2005. G.

CO₂ PIESAISTE
(DV MĒRĶI)
PIESAISTE

P_{FF55} -0.644 mil.t.CO₂ ekv

*Mazā enerģētika, mazā rūpniecība, transports, lauksaimniecība, atkritumu apsaimniekošanas sektors.

KEM INSTRUMENTI, ATBALSTA PROGRAMMAS UN PROJEKTI

Klimata un enerģētikas
ministrija

FINANŠU AVOTI (INSTRUMENTI)

- ✓ Klimata pārmaiņu finanšu instruments (KPFI) - *noslēgšanās*
- ✓ **Emisijas kvotu izsolīšanas instruments (EKII)**
- ✓ **Modernizācijas fonds (ModF)**
- ✓ **ES Atveseļošanās fonds – *REPowerEU***
- ✓ **ES fondi 2021-2027**
- ✓ Eiropas Infrastruktūras savienošanas instruments (CEF)
- ✓ Sociālais klimata fonds (SKF)

PROGRAMMAS UN PROJEKTI

- ✓ Latvijas - Šveices sadarbības programma
- ✓ Norvēģijas grantu projekts “KPP integrācija” - *noslēgšanās*
- ✓ LIFE *Waste to Resources* IP
- ✓ INTERREG projekts “*PA Energy*”
- ✓ ES pētniecības un inovāciju programmas “Apvārsnis 2020” projekts FORTESIE

AKTUĀLĀS ATBALSTA PROGRAMMAS

Klimata un enerģētikas
ministrija

161 milj.
(piešķirts)

275 milj.

EMISIJAS KVOTU
IZSOLĪŠANAS
INSTRUMENTS

31,8 milj.
(pieejams)

93 milj.

MODERNIZĀCIJAS
FONDS

77,3 milj.
(pieejams)

ES FONDI

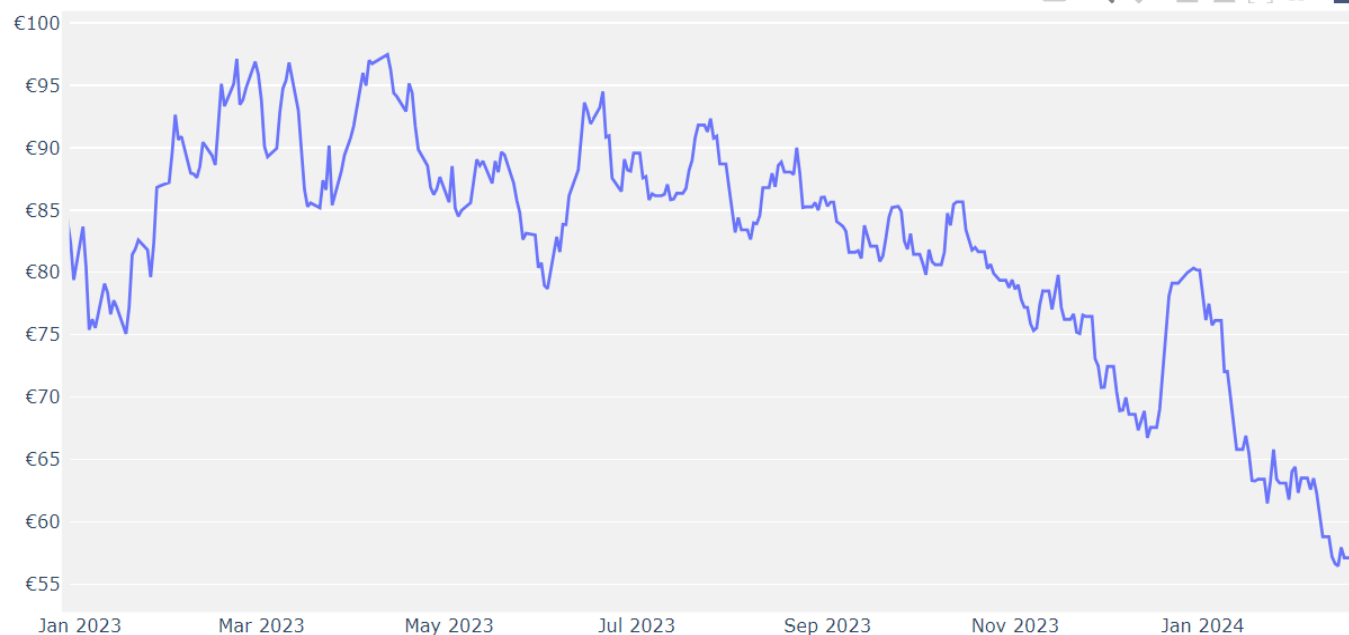
134,7 milj.
(piešķirts)

REPowerEU

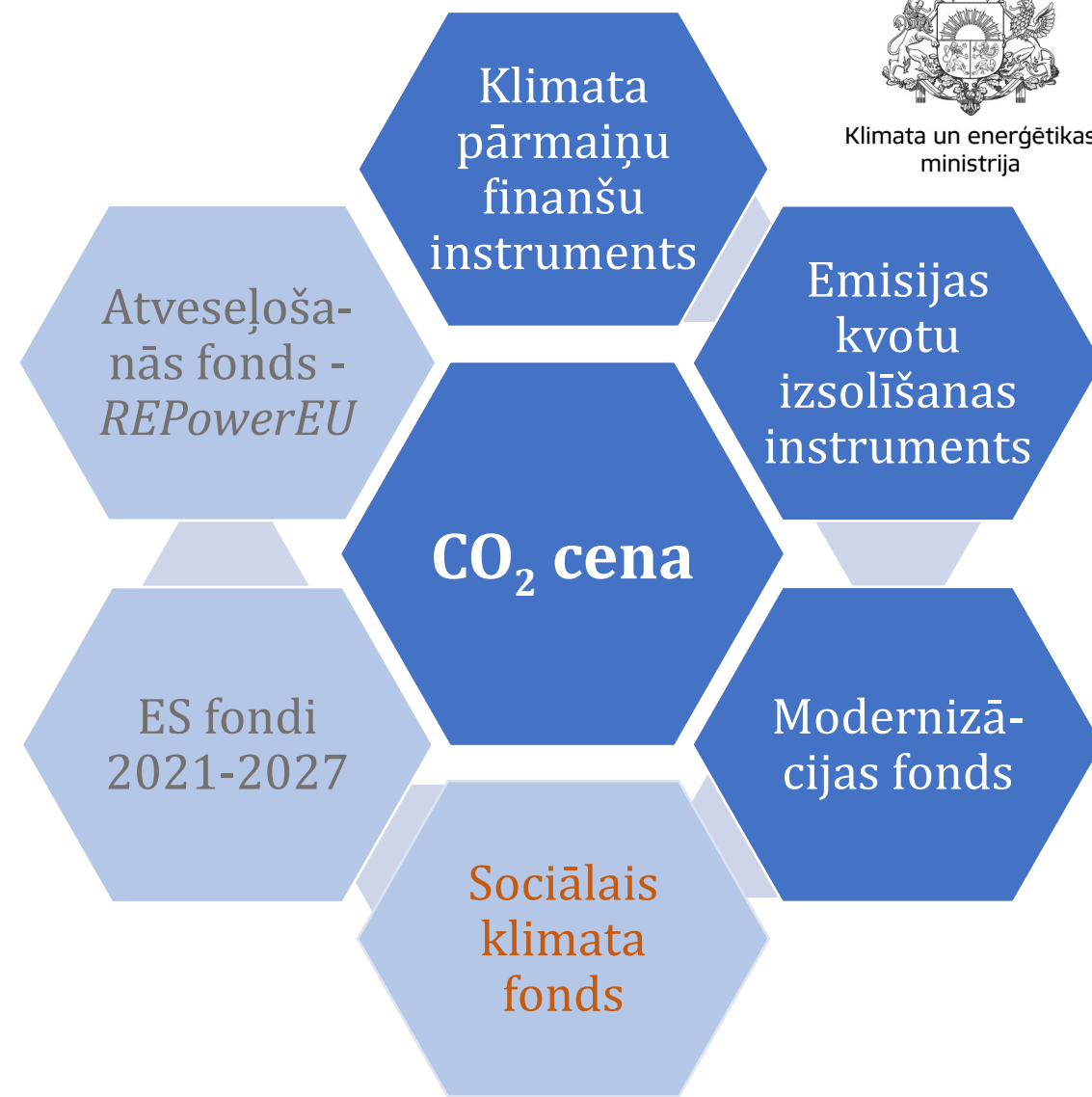
CO2 emission allowance

CO2 emission allowance

Klimata un enerģētikas
ministrija

KLIMATNEITRALITĀTES ATBALSTA MEHĀNISMI

Klimata un enerģētikas
ministrija

KEM programmas

Iniciatīvas ar plašu izmantojumu, kas veicina **klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos klimata pārmaiņā**

Iniciatīvas ar iespējami augstu SEG emisiju samazināšanas potenciālu un iespējami **zemām SEG emisiju samazināšanas izmaksām**

+KEM programmas

Papild-finansējums citām valsts atbalsta programmām, ja saņēmējs vēlas un apņemas pārsniegt "minimālās klimatneitralitātes prasības"

Iniciatīvas **grūti patstāvīgi īstenojamas attiecīgajai mērķgrupai** (piem. sākotnējo investīciju apmēra dēļ)

Emisijas kvotu izsolīšanas instruments (EKII) - 1

EKII atklātie projektu iesniegumu konkursi

EKII konkurs	Konkursam piešķirtais finansējums, EUR	Atlikums, EUR	Statuss
Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana valsts nozīmes aizsargājamās arhitektūras pieminekļos (EKII-1 un EKII-1.1.)	8 868 343,00	509 771,83	Projektu īstenošana noslēgusies
	35 000 000	9 596 861,40	Notiek projektu īstenošana
Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana - zema enerģijas patēriņa ēkas (EKII-2)	23 000 000,00	498 444,30	Projektu īstenošana noslēgusies
Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana ar viedajām pilsētvides tehnoloģijām (EKII-3 un EKII-3.1.)	8 000 000,00	2 120 094,78	Projektu īstenošana noslēgusies
	6 000 000,00		Notiek projektu pieņemšana (01.11.2024.)
Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana, attīstot enerģētiski pašpietiekamu ēku būvniecību (EKII-4)	10 000 000,00	210 810,54	Projektu īstenošana noslēgusies
Siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšana transporta sektorā – atbalsts bezemisiju un mazemisiju transportlīdzekļu iegādei (EKII-5)	15 000 000,00	6 069 150,00 (8 184 422,55)	Notiek projektu pieņemšana (31.12.2024.)
Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana mājāsaimniecībās – atbalsts atjaunojamo energoresursu izmantošanai (EKII-6)	45 000 000,00	1 420 810,80 (7 004 850,00)	Notiek projektu pieņemšana (31.12.2024.)
Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana pašvaldību publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūrā (EKII-7)	10 000 000,00	836 014,87	Notiek projektu īstenošana
Kopā:	160 868 343,00	21 261 958,52	

Emisijas kvotu izsolīšanas instruments (EKII) - 2

Klimata un enerģētikas
ministrija

EKII atklātie projektu iesniegumu konkursi - projekti

EKII konkurss	Konkursam potenciāli pieejamais finansējums, EUR	Statuss
Sabiedrības izpratnes veicināšana par klimatneitralitātes un klimatnoturības nozīmi un iespējām	2 000 000	Iesniegts izskatīšanai MK sēdē.
Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana un energoefektivitātes uzlabošana iekšlietu nozares dienestu ēkās	20 000 000	Starpministriju saskaņošanā. Plānots apstiprināt MK š.g. 4. ceturksnī
- Atbalsts elektrovelosipēdiem un mikromobilitātei - Grozījumi - atjaunojamo energoresursu izmantošana mājāsaimniecībās - Grozījumi - atbalsts bezemisiju un mazemisiju transportlīdzekļu iegādei	 ? ? ?	 Notiek informācijas analīze Notiek informācijas analīze Notiek informācijas analīze
NEKP iekļautie pasākumi	?	Izstrādes stadijā. Diskusijas no oktobra. Tiks ietverti EKII darbības stratēģijā.

* tiks noteiktas tiesību akta izstrādes laikā

Modernizācijas fonds (ModF)

Modernizācijas fonds - finansēšanas mehānisms ar mērķi atbalstīt oglekļa mazietilpīgus ieguldījumus, paaugstināt energoefektivitāti, modernizēt enerģētikas sistēmas un veicināt taisnīgu pāreju no oglekļa atkarīgos reģionos, atbalstot valstu virzību uz klimatneitralitāti

<u>ModF konkurss</u>	Konkursam potenciāli pieejamais finansējums, EUR	Statuss
Energoefektivitātes paaugstināšana transporta sektorā – atbalsts elektromobiļu un to uzlādes infrastruktūras ieviešanai	5 000 000	Starpministriju saskaņošanā. Plānots apstiprināt MK 2024.g. 4.ceturksnī
Energoefektivitātes uzlabošana un <u>atjaunīgo</u> energoresursu izmantošanas veicināšana komersantiem enerģijas sadales, pārvades un ražošanas procesos: ✓ «Energoefektivitāte transporta sektorā – atbalsts <u>biometāna</u> transportlīdzekļu ieviešanai sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšanai» ✓ «<u>Biometāna</u> ievades punktu un <u>uzpildes</u> infrastruktūras izveide»	49 500 000*	MK noteikumu projektu izstrāde tiks uzsākta pēc investīciju priekšlikumu apstiprināšanas. Plānots apstiprināt MK 2025.gadā
Atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšana daudzdzīvokļu ēkās, valsts un pašvaldību ēkās un <u>energokopienās</u> , tajā skaitā atbalsts ar to darbību saistītās infrastruktūras izveidei	26 800 000	Izstrāde tiks uzsākta 2024.g. septembrī. Plānots apstiprināt MK 2024.g. 4.ceturksnī/2025. gada 1. ceturksnī.
Kopā:	81 300 000	

ES fondi 2021.-2027. - 1

Klimata un enerģētikas
ministrija

ES fondi 2021.-2027.g.	Plānotais finansējums, EUR	Statuss
2.1.1.3. Atjaunojamo energoresursu izmantošana un energoefektivitātes paaugstināšana centralizētajā un individuālajā siltumapgādē un aukstumapgādē	56 550 000*	Izstrādē Plānots apstiprināt MK 2024.g. 4. ceturksnī
2.1.2. Atjaunojamo energoresursu enerģijas veicināšana – biometāns	21 750 000*	Sabiedriskā apspriede Plānots apstiprināt MK 2024.g. 4. ceturksnī
2.2.2.3. Notekūdeņu dūņu pārstrāde	28 823 530*	Plānots apstiprināt 2025.g.
2.2.2.4. Aprites ekonomikas principu ieviešana	11 764 706	Plānots apstiprināt 2025.g.
Kopā:	118 888 236	

* Piezīme: pēc Eiropas Savienības Kohēzijas politikas programmas 2021.–2027.gadam grozījumu apstiprināšanas pieejamais finansējums tiks samazināts attiecīgi līdz 55 811 885 EUR (2.1.1.3.), 21 466 110 EUR (2.1.2.) un 27 233 743 EUR (2.2.2.3.). Kopā pieejamais būs **116 276 444 EUR**.

ES fondi 2021.-2027. - 2

Klimata un enerģētikas
ministrija

2.1.1.3.specifiskā atbalsta mērķa pasākums **“Atjaunojamo energoresursu izmantošana un energoefektivitātes paaugstināšana centralizētajā un individuālajā siltumapgādē un aukstumapgādē”** (finanšu instruments)

- ✓ Mērķauditorija: LR reģistrēti komersanti, pašvaldību kaptiālsabiedrības
- ✓ Atbalsta pasākumi: Energoefektivitātes uzlabošana un atjaunīgo energoresursu izmantošanas veicināšana centralizētajā siltumapgādē, lokālajā siltumapgādē un individuālajā siltumapgādē. Atjaunīgo energoresursu tehnoloģiju ieviešana aukstumapgādē.

2.1.2.specifiskais atbalsta mērķis **“Atjaunojamo energoresursu enerģijas veicināšana - biometāns”** (finanšu instruments)

- ✓ Mērķauditorija: LR reģistrēti komersanti.
- ✓ Atbalsta pasākumi: Biogāzes attīrīšanas (biometāna ražošanas) iekārtu iegāde un uzstādīšana, biometāna transportēšanai vai uzpildei nepieciešamās infrastruktūras izveide, t.sk., izveidojot pieslēgumus pie gāzes pārvades vai sadales tīkliem, ar biometānu darbināmu transportlīdzekļu iegāde biometāna transportēšanai

ES Atveseļošanās fonds - *REPowerEU*

Klimata un enerģētikas
ministrija

REPowerEU konkurss	Konkursam pieejamais finansējums, EUR	Statuss
Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna 7.1.1.reformas " Enerģijas sektora transformācija " 7.1.1.1.i.investīcijas " Elektroenerģijas pārvades sistēmas sinhronizācija ", 7.1.1.2.i.investīcijas " Elektroenerģijas pārvades un sadales tīklu modernizācija " un 7.1.1.3.i.investīcijas " Biometāna īpatsvara galapatēriņā palielināšana " īstenošanas noteikumi	134 743 378	Apstiprināts MK 2024.gada jūlijā. Notiek līgumu slēgšana
Kopā:	134 743 378	

- ✓ Investīcijas mērķis ir nodrošināt finansējumu:
 - 1) elektroenerģijas pārvades sistēmas sinhronizācijai;
 - 2) elektroenerģijas pārvades un sadales tīklu modernizācijai un attīstībai;
 - 3) biometāna īpatsvara galapatēriņā palielināšanai.
- ✓ Mērķauditorija (projektu īstenotāji): A/S «Augstspriegumu tīkls», A/S «Sadales tīkls» un A/S «Conexus Baltic Grid»
- ✓ Projektu ieviešana: līdz 2026.gada jūnijam

PROJEKTU REZULTĀTU MONITORINGS

Klimata un enerģētikas
ministrija

? tCO₂

+KEM PRASĪBU PIEMĒRS

Klimata un enerģētikas
ministrija

SEG IETAUPĪJUMS (VISIEM PROJEKTIEM)

- CO₂ emisiju samazinājums, tCO₂ piem., CO₂ emisiju samazinājums no enerģijas ietaupījuma; energoresursu nomaiņas; CO₂ piesaistes produktos
- CO₂ efektivitātes rādītājs, EUR/tCO₂ vai CO₂/EUR.

ILGTSPĒJAS KRITĒRIJI SEKTORĀLI

- Minimālās prasības energoefektivitātei, kWh/m² gadā;
- Ilgtspējas kritēriju piemēri ēkām
 - Reciklētu materiālu izmantošanas novērtējums,
 - Oglekli piesaistošu (certificētu) materiālu izmantošana
 - Videi draudzīgas transporta infrastruktūras novērtējums,
 - Ēkas viedās vadības un kontroles sistēmas novērtējums
 - Ūdens resursus taupošu tehnoloģiju novērtējums,
 - Ēku dzesēšanas (un gaisa sausināšanas) risinājumu novērtējums,
 - Ēkas siltumapgādes sistēmas novērtējums,
 - Dabiskā apgaismojuma izmantošanas novērtējums

UZRAUDZĪBA (VISIEM PROJEKTIEM)

- Demarkācijas prasību nodrošināšana konkursa nolikumā
- **Monitorings** – 5 gadu termiņš, kura ietvaros tiek sniegti dati par CO₂ emisiju samazinājumu
- **Finansējuma plūsma** (KEM – nozares resors – finansētājs)
- **Uzraudzība** – datu iesniegšana Vides investīciju fondam un sankcijas/rīcības par mērķu nesasniegšanu

Klimata un enerģētikas ministrija

PALDIES!